

Załącznik do Uchwały NR XXXIII/307/17

Rady Miejskiej w Gryfinie

z dnia 23 lutego 2017 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2017-2019**

Gryfino 2017

Wprowadzenie

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy *Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Założeniem Programu jest wspieranie rodzin, w szczególności tych, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Obecny Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Program został opracowany na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Przy tworzeniu Programu uwzględniono aktualną sytuację społeczno - ekonomiczną polskich rodzin m.in. rządowy program Rodzina 500 Plus. Wypłacane środki finansowe w ramach Programu Rodzina 500 Plus mają posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych dzieci, które nie zawsze są uwzględniane w rodzinach dysfunkcyjnych.

Realizacja Programu w kolejnym okresie zbiega się z wdrażaniem przez Ośrodek usprawnień organizacyjnych w ramach projektu *Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie*, wybranego do finansowania przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, w ramach konkursu. W wyniku zmian organizacyjnych m.in. praca socjalna (podstawowa działalność zawodowa pracowników socjalnych na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji) zostanie oddzielona od czynności administracyjnych związanych z przyznawaniem pieniężnych świadczeń pomocy społecznej. Dzięki takiej organizacji pracy działania pracowników socjalnych m.in. na rzecz rodzin z dziećmi będą skuteczniejsze.

ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ:

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

I. Diagnoza

Problemy społeczne w Gminie Gryfino rozwiązuje przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy sądu i jego organów pomocniczych, Policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych, a także organizacji pozarządowych, kościoła i środowiska lokalnego.

Na rzecz rodziny szerokie działania prowadzi Gminny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gryfinie. Zespół m.in. diagnozuje problem przemocy w rodzinie, podejmuje działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie i mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, opracowuje procedury postępowania w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Powodem, dla którego mieszkańcy gminy najczęściej ubiegali się o pomoc społeczną było: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Często niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączyła się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia i przemoc domowa.

Tabela nr 1: Liczba dzieci w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2014-2016

Rok	Ogółem rodziny z dziećmi	1dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2014	235	92	70	43	17	10	3
2015	226	83	73	42	20	6	2
2016	180	78	47	32	15	6	2

Źródło : Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Tabela nr 2: Główne powody przyznania pomocy w latach 2014-2016.

Główne powody przyznania pomocy	2014		2015		2016	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	184	544	176	500	137	345
Niepełnosprawność	352	352	358	632	363	593
Długotrwała lub ciężka choroba	86	86	105	186	114	179
Bezradność w sprawach opiek. wychow. i prowadzenia gosp. domowego	144	144	111	444	66	247
Alkoholizm	85	138	77	127	77	114
Przemoc w rodzinie	7	25	12	37	13	44

Źródło: Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Tabela nr 3: Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny.

Rok	2014	2015	2016
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	28	29	27
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta	74	71	71
Liczba asystentów rodziny	4	3	3

Źródło : Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Tabela nr 4: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach oraz koszty, do których Gmina Gryfino została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok	2014	2015	2016
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	34	48	59
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	102 233,68 zł	155 333,01 zł	230 871,31 zł

Źródło : Opracowanie własne OPS w Gryfinie

Główne działania podejmowane na rzecz rodzin z dziećmi w latach 2014-2016:

Głównym celem wspierania rodziny była (i jest) poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej. W rodzinach wymagających wsparcia asystenta prowadzona była praca mająca na celu rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, socjalno-bytowych. Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. przywrócono kompetencje rodzicielskie poprzez udział w szkoleniach i programach korekcyjno-edukacyjnych dla rodziców, pracę z rodziną w formie pomocy terapeutycznej, podjęcie leczenia odwykowego; poprzez pozytywną zmianę w sferze zawodowej rodziców, poprzez nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęciem/utrzymaniem pracy; w sferze socjalnej poprzez spłacanie zadłużenia w opłatach za czynsz, złożenie wniosku o dodatek mieszkaniowy, zabezpieczanie dzieci w świadczenia alimentacyjne, złożenie wniosku o mieszkanie socjalne, finansowanie pobytu dzieci w żłobku/przedszkolu; w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci, wyjazdy dzieci na kolonie.

II. Cele programu:

Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie Gryfino.

Cele szczegółowe

1. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych przemocą.

Dla osiągnięcia powyższych celów będą prowadzone następujące działania:

1. Wspieranie rodziców w funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez współpracę z asystentem rodziny.
2. Prowadzenie wszechstronnej pracy socjalnej z rodziną.
3. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinom biologicznym.
4. Organizowanie specjalistycznego poradnictwa.
5. Organizowanie warsztatów dla rodziców z zakresu edukacji finansowej, jak efektywnie zarządzać budżetem domowy.
6. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny (m.in. poprzez realizację projektów socjalnych).
7. Pomoc dydaktyczna dzieciom mających problemy w nauce m.in. poprzez usługi wolontariatu.
8. Organizowanie warsztatów kształtujących rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci, zapobiegających marginalizacji i propagujących prawidłowe zagospodarowanie czasu wolnego.
9. Organizowanie warsztatów dla rodziców, wzmacniających ich kompetencje rodzicielskie (np. jak wychowywać dzieci bez przemocy).
10. Współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

III. Źródła finansowania

1. Budżet gminy.
2. Budżet państwa.
3. Środki zewnętrzne pozyskiwane w drodze konkursu.

IV. Monitoring Programu

Monitoring Programu będzie się odbywał w formie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin oraz przedstawienia potrzeb - przedkładanego Radzie Miejskiej w Gryfinie w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

V. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Rodziny z miasta i gminy Gryfino ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo.

VI. Oczekiwania i rezultaty

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
2. Poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
3. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
4. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
5. Poprawa funkcjonowania rodziny w celu stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

VII. Zakończenie

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gryfino na lata 2017-2019 jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin z dziećmi z gminy Gryfino. Wspieranie rodzin będzie miało charakter prewencyjny i naprawczy. Efektem działań będzie lepiej funkcjonująca rodzina, która samodzielnie rozwiązuje własne problemy. Stan ten zostanie osiągnięty, gdy rodzina otrzyma kompleksowe, interdyscyplinarne wsparcie przy jednoczesnym wykorzystaniu

własnych zasobów. Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnego wymaga wsparcia. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie cały czas poszukuje nowych metod pracy z rodziną, których celem jest pobudzanie aktywności i rozbudzanie potrzeb odbiorców Programu – rodzin, w szczególności z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Sporządziła: Renata Rosińska

Gryfino, dn. 09.02.2017 r.